

НІМЕЧЧИНА 1919-1933

Уроки з всесвітньої історії

Гребьонкін О.Т.

ПРЕЗИДЕНТИ ВЕЙМАРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Веймарська республіка

Президенти

Ф.Еберт
1919-1925

В. Сімонс
1925

П.Гінденбург
1925-1934

КРИЗА У ВЕЙМАРСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ 1919-1925

- 1919-1932 рр. – президент Фрідріх Еберт.
- Глибока економічна криза з-за великих репарацій.
- Гіперінфляція.
- Робітничі виступи в Саксонії і Тюрінгії під керівництвом КПН.
- Політична нестабільність та екстремізм: вбивство німецькими націоналістами «міністра –єврея» Вальтера Ратенау.
- 1920 рік – військовий путч Каппа-Лютвіца (придушено урядом).

ПЛАН ДАУЕСА І ПЕРІОД СТАБІЛІЗАЦІЇ (1925-1929)

- 1924 рік – на Лондонській конференції затверджено план Дауеса: Німеччина за 4 роки отримала 30 млрд. кредитів, а виплатила лише 10 млрд. репарацій).
- 1925-1929 – стабілізація і зростання економіки.
- 1925-1934 – правління президента Пауля фон Гінденбурга.
- Активність поміркованих (СДПН), правих (НСДАП) та лівих партій (КПН).

ПРИЧИНИ ЗАРОДЖЕННЯ НАЦИЗМУ (ФАШИЗМУ) В НІМЕЧЧИНІ

- Реваншистські настрої після поразки у I Світовій війні;
- Важкі для країни умови Версальського миру 1919 року;
- Соціальна незахищеність населення;
- Невдалі спроби уряду вирішити проблеми в країні;
- Реакція на комуністичну ідею «експорту соціалістичної революції»;
- Націоналістичні ідеї в Німеччині, засновані на вченні Шопенгауера, Ніцше, Гобіно тощо.

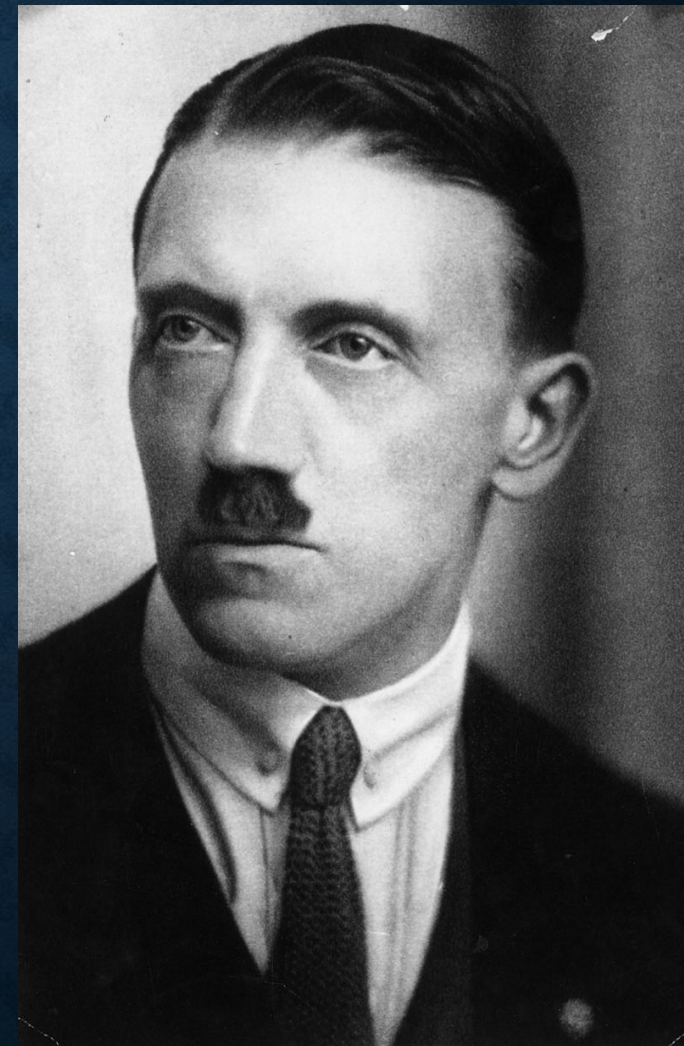

НАЦІОНАЛ- СОЦІАЛІСТИЧНА РОБІТНИЧА ПАРТІЯ НІМЕЧЧИНИ

- 1919 рік – утворення Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини (НСДАП нім. Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP).
- Заснував слюсар залізничного депо Мюнхена **Антон Дрекслер** (один з перших лідерів).
- Основною ідеєю доктора *Тафеля* (першого ідеолога) було створення націоналістичної партії, що спиралася на робітників, на відміну від подібних партій середнього класу. Захищали інтереси німецьких робітників. У момент утворення партія складалася приблизно з сорока членів.

АДОЛЬФ ГІТЛЕР (1889 -1945)

- Наприкінці вересня 1919 в лави НСДАП вступив Адольф Гітлер, невдаха – художник, колишній ефрейтор німецької армії.
- Адольф Гітлер народився 20 квітня 1889 року в Австрії. Він був четвертим із шести дітей Алоїса Гітлера (до того — Шикльгрубера), дрібного службовця-митника, який 1876 року взяв прізвище свого названого батька — Гітлер, та Клари Гітлер (дівоче прізвище Пельцль (Pözl)). Алоїс та Клара були родичами, і для їхнього шлюбу (1884 р.) довелося отримувати дозвіл Риму.
- У школі Гітлер мало чим виділявся, вчився дуже погано, залишався на другий рік.
- Непогано воював у I Світовій війні, під час газової атаки тимчасово втратив зір і отруївся. Прослухав курс лекцій у Мюнхенському університеті, суть яких полягала у протидії більшовицькій агітації у військах. Антисеміт і мілітарист за поглядами.
- З 1921 року – керівник НСДАП.

ІДЕОЛОГІЯ НІМЕЦЬКОГО ФАШИЗМУ (НАЦІЗМУ)

- Ідеологією НСДАП був **націонал-соціалізм** — тоталітарна ідеологія, що поєднує в собі різні елементи **соціалізму, націоналізму, расизму, фашизму, антисемітизму і антикомунізму**.
- Націонал-соціалізм оголошував своєю метою створення і затвердження на досить обширній території **расово чистої арійської держави**, яка має все необхідне для благополучного існування протягом невизначено довгого часу («**тисячолітній рейх**»).

НАСЛІДКИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦИСТІВ

- Відповідно до ідеології, що наголошувала на расовій чистоті німців, диктаторський режим Гітлера і його приплічників розпочав компанію утисків та геноциду, який призвів до загибелі **приблизно 12 мільйонів людей**, серед яких 6 мільйонів були євреї. Гітлерівська **концепція життєвого простору** та її дотримання призвели до початку Другої Світової Війни, що забрала життя більш **ніж 60 мільйонів людей**.
- Нацистська партія не відновлювала своє існування після розпуску 1945 року. Вона залишається під заборонаю в Німеччині.

ПІВНИЙ ПУТЧ (1923)

- «Півний путч» — невдала спроба державного перевороту 8—9 листопада 1923 року нацистів на чолі з **Адольфом Гітлером** та генералом **Еріхом Людендорфом** у Мюнхені в Німеччині.
- У результаті невдалого путчу деякі заколотники були вбиті, Гітлер і інші потрапили до в'язниці. Події листопада 1923 року стали частиною нацистської міфології «мучеництва».
- Гітлер сидів у тюрмі, де разом з

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В НІМЕЧЧИНІ 1929-1933 РОКІВ

- Велика депресія» 1929—1933 років далася взнаки й на господарському житті Німеччини через «прив'язку» економіки до іноземних кредитів зі США, Великої Британії та Франції. Припинення допомоги з боку провідних країн, які теж переживали важку кризу, погіршило становище Німеччини (збанкрутувало 68 тис. підприємств, криза охопила банківську сферу, кількість безробітних сягнула 8 млн осіб).
- Нездатність уряду Веймарської республіки ефективно протидіяти економічній кризі, намагання монополій відновити втрачені позиції на світових ринках, різке падіння життєвого рівня були головними чинниками встановлення фашистського режиму в Німеччині 1933 року й приходу до влади НСДАП.

ЗРОСТАННЯ ВПЛИВУ КПН (НІМЕЦЬКИХ КОМУНІСТІВ)

- Зростання робітничого і соціалістичного руху під впливом КПН. Лідер Ернст Тельман.
- На виборах у листопаді 1932 року компартія отримала найбільший результат на виборах за всю її історію — 16,9% голосів.

Bundesarchiv, Bild 102-02985A
Foto: o. Ang. | 30. Januar 1933

ЗРОСТАННЯ ВПЛИВУ НАЦИСТІВ

- Для збільшення популярності нацисти проводили:
- 1) масові мітинги народу, де давалося багато популістських обіцянок («Геть Версальські Кайдани!», «Арійці понад усе», обіцяли дати усім роботу, переможну війну, землі на Сході тощо);
- 2) утворили штурмові загони (СА) і охоронні загони (СС), куди приваблювали молодь;
- 3) перші репресії, вбивства, насильства;
- 4) Факельні (смолоскипні) ходи, щоб вплинути на людей.
- **«Я хочу бачити в очах молоді блиск хижого звіра» (А. Гітлер).**

ПРОТИСТОЯННЯ КПН І НСДАП

- Єдиною партією, рішуче і послідовно боролася проти фашизму, була КПН. КПН організовували антифашистські мітинги, демонстрації та страйки, давала відсіч гітлерівським штурмовикам і зривала фашистські збіговиська.
- Але уряд Гінденбурга не підтримав комуністів.

ПРИХІД ФАШИСТІВ ДО ВЛАДИ (1933 РІК)

- 1932 рік – вибори президента. *А.Гітлер* програв вибори, президентом обрано соціал-демократа *Гінденбурга*.
- В обстановці кризи і різкого загострення класової боротьби найбільші німецькі монополісти та значна генерали остаточно перейшли на бік нацистів.
- 30 січня 1933 року під впливом крупної буржуазії президент *Гінденбург* призначив *Гітлера* рейхсканцлером (главою уряду), що означало встановлення в Німеччині відкритої терористичної диктатури найбільш реакційних, шовіністичних і агресивних елементів фінансового капіталу.

